

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den (RP 147/2017 rd)

Till kommunikationsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den (RP 147/2017 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för utlåtande till kommunikationsutskottet.

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den (RP 11/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för utlåtande till kommunikationsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Silja Ruokola, kommunikationsministeriet
- regeringsråd Ilkka Turunen, finansministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den lag om enskilda vägar som föreslås i den aktuella propositionen (RP 147/2017 rd) ersätter den gällande lagen om enskilda vägar. Målet med den föreslagna lagen är att skapa förutsättningar för att utveckla och underhålla det enskilda vägnätet i dagens förhållanden med beaktande av bland annat urbaniseringen, förändringen i åldersstrukturen på landsbygden och naturresursekonomin och näringslivets behov.

Lagen ska göra i synnerhet regleringen av väglag smidigare, lättare och modernare. I fortsättning- en kan väglag exempelvis grundas och avslutas utan förrättning av enskild väg. I förslaget ingår också väglagens interna rättelseförfarande som kan användas innan ett ärenden underställs en

Utlåtande FvUU 10/2018 rd

myndighet för avgörande. Utskottet välkomnar målet att öka väglagens eget ansvar, men finner det samtidigt angeläget att de föreslagna ändringarna inte försämrar tillgången till myndighetsrådgivning enligt förvaltningslagen i frågor som gäller enskilda vägar. Rådgivningen kan bidra till att dämpa kostnadsrisken i tvistemål som gäller enskilda vägar. Dessutom finns det skäl att överväga smidigare möjligheter till medling av tvister.

De kommunala vägnämnderna föreslås bli upplösta och deras uppgifter ska överföras till andra myndigheter. Upplösandet av vägnämnderna är enligt erhållen utredning en del av åtgärdsprogrammet för att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter. De föreslagna åtgärderna beräknas ge besparingar på 2—3 miljoner euro inom kommunsektorn.

De kommunala vägnämndernas uppgifter som gäller bedömningen av kommunens gatuhållningsskyldighet, sammankallandet av väglagsstämma och användningen av administrativa tvångsmedel ska överföras till Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, som grundas i samband med landskapsreformen (RP 14/2018 rd). I den ursprungliga propositionen föreslås på grund av tidsschemat för förvaltningsreformen att lagarna ska träda i kraft i början av 2020. Det är fråga om en speciallag som hänför sig till verkställigheten av landskapslagen (RP 15/2017 rd).

I 6 § i förslaget till landskapslag som ingår i propositionen med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse (RP 15/2017 rd), som är under behandling i riksdagen, föreslås bestämmelser om landskapets uppgiftsområden. Landskapet ska sköta uppgifter inom sammanlagt 26 uppgiftsområden och kan dessutom sköta ytterligare 5 uppgiftsområden. Landskapet har således sammanlagt 31 uppgiftskomplex (FvUU 3/2018 rd). Ett av dessa uppgiftsområden gäller statsbidrag för enskilda vägar.

Att gallra bland kriterierna för statsbidrag till enskilda vägar är i sig motiverat, menar utskottet, eftersom de nya kriterierna betonar lokala synpunkter och kommunernas och landskapens självstyrelse. I fråga om kommunernas möjligheter att bevilja bidrag föreslås inga ändringar. Kriterierna för att bevilja bidrag skulle ändå vara de samma som för statsbidrag, och kommunens prövningsrätt skulle således begränsas jämfört med nuläget.

I den kompletterande propositionen (RP 11/2018 rd) föreslås de förslag till bestämmelser som är kopplade till landskapsreformen bli strukna ur förslaget till lag om enskilda vägar för att lagen ska kunna träda i kraft redan den 1 januari 2019. De ändringar som beror på att kommunernas vägnämnder kommer att upplösas ska genomföras så att uppgifterna antingen överförs till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen eller kvarstår hos de behöriga närings-, trafik- och miljöcentraler som för närvarande huvudsakligen ansvarar för dem. Utdelningen av statsbidrag, som planerats bli landskapets uppgift, ska enligt förslaget ännu 2019 skötas av närings-, trafik- och miljöcentralerna, såsom för närvarande.

Kopplingen mellan förslaget till lag om enskilda vägar och landskapsreformen är enligt erhållen utredning obetydlig. Därför beräknas det att närings-, trafik- och miljöcentralerna ännu under 2019 kan sköta dessa uppgifter, som 2020 överförs till landskapen och Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet. Till de uppgifter som är nya för närings-, trafik- och miljöcentralerna är att befullmäktiga till sammankallande av ett väglags stämma och att förelägga hot om tvångsutförande.

Utlåtande FvUU 10/2018 rd

de. Det är dock inte fråga om någon stor uppgiftshelhet, och den beräknas inte ha nämnvärd inverkan på närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgiftsmängd.

Hösten 2018 ska det lämnas en separat proposition som beaktar de ändringsbehov som landskapsreformen medför för lagen om enskilda vägar. Förvaltningsutskottet understryker att den propositionen måste beredas med beaktande av regleringen i förslagen till landskapslag och lagen om landskapens finansiering. Särskilt måste det ses till att den finansiering för bidrag till enskilda vägar som tilldelas landskapen genom statsbudgeten genomförs enligt principerna i den föreslagna lagen om landskapens finansiering (RP 57/2017 rd).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottet föreslår

att kommunikationsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 4.5.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Veera Ruoho saml
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
ersättare Pertti Hakanen cent
ersättare Laura Huhtasaari saf.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.